

REKABET KURUMU

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2007-2-106 (Devralma)
Karar Sayısı : 07-65/804-299
Karar Tarihi : 21.8.2007

A.TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Tuncay SONGÖR (İkinci Başkan)
Üyeler : Prof.Dr. Nurettin KALDIRIMCI, M.Sıraç ASLAN,
Süreyya ÇAKIN, Mehmet Akif ERSİN

10 B. RAPORTÖRLER : Ali DEMİRÖZ, İlğaz SARIOĞLU, Ekrem SOLMAZ

C. BİLDİRİMDE : - Vaillant Saunier Duval Iberica S.L

BULUNAN

Temsilcisi Av. Senem İŞMEN

Süleyman Seba Caddesi, Sıraevler 55 Akaretler 34357
Beşiktaş /İstanbul

D. TARAFLAR

: - Vaillant Saunier Duval Iberica S.L
Calle Mendigorritxu, s/n, Poligono Industrial Jundiz, Vitoria-
Alava, SPAIN

20

- Koç Holding A.Ş.
Nakkaştepe, Azizbey Sok. No:1 Kuzguncuk 34674 İstanbul

- Temel Ticaret ve Yatırım A.Ş.
Nakkaştepe, Azizbey Sok. No:1 Kuzguncuk 34674 İstanbul

- Koç Holding Emekli ve Yardım Sandığı Vakfı
Kısıklı Cad. Başaran İş Merkezi, No:3 Kat:1 D:4 34662
Bağlarbaşı İstanbul

- Semahat S. Arsel
Nakkaştepe, Azizbey Sok. No:1 Kuzguncuk 34674 İstanbul

- Rahmi M. Koç
Nakkaştepe, Azizbey Sok. No:1 Kuzguncuk 34674 İstanbul

30

- Suna Kırac
Nakkaştepe, Azizbey Sok. No:1 Kuzguncuk 34674 İstanbul

- Mustafa V. Koç
Nakkaştepe, Azizbey Sok. No:1 Kuzguncuk 34674 İstanbul

- Ali Y. Koç
Nakkaştepe, Azizbey Sok. No:1 Kuzguncuk 34674 İstanbul

E. DOSYA KONUSU: Türk Demirdöküm Fabrikaları A.Ş.'nin %72,56 oranındaki hisselerinin Vaillant Saunier Duval Iberica S.L tarafından devralınması işlemine izin verilmesi talebi.

40 **F. DOSYA EVRELERİ:** Kurum kayıtlarına 19.6.2007 tarih ve 4223 sayı ile intikal eden başvuru üzerine 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun ve 1997/1 sayılı Rekabet Kurulu'ndan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ'in ilgili hükümleri çerçevesinde yapılan değerlendirmeye ilişkin 16.8.2007 tarih ve 2007-2-106/Öİ-07-AD sayılı Devralma Ön İnceleme Raporu, 20.8.2007 tarih ve REK.0.06.00.00-120/256 sayılı Başkanlık Önergesi ile 07-65 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

50 **G. RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ:** İlgili Devralma Raporu'nda; bildirim konusu devralma işleminin 1997/1 sayılı Tebliğ kapsamında bir devralma olduğu, işlemin pazar payı ve ciro açısından anılan Tebliğ'in 4. maddesinde belirtilen eşikleri aştığı, bu nedenle de bildirim tabi bir işlem olduğu, işlem sonucunda 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi anlamında hakim durum yaratılmasının veya mevcut hakim durumun güçlendirilmesinin ve bunun sonucunda ilgili pazarda rekabetin önemli ölçüde azaltılmasının söz konusu olmadığı, devralma anlaşmasında rekabeti kısıtlayıcı nitelikte bir rekabet etmeme yükümlülüğünün bulunmadığı, anlaşmada yer alan hükümlerin işlem için gerekli bir yan sınırlama olarak kabul edilebileceği ifade edilmiştir.

H. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

H.1. Taraflar

H.1.1. Alıcı (Vaillant Saunier Duval)

60 Vaillant Saunier Duval, havalandırma ve ısıtma sistemlerinin üretimi, dağıtımı ve satış sonrası hizmetler alanlarında faaliyet gösteren, Vaillant Grubu'na bağlı, İspanya merkezli bir holding şirkettir.

Vaillant Grubu ısıtma, soğutma ve havalandırma alanlarında faaliyet gösteren uluslararası bir gruptur. Vaillant Grubu 7 ülkede bulunan 15 noktada ürün geliştirip üretmekte ve bunları doğrudan satışlar ya da dağıtıcıları vasıtasıyla 80'den fazla ülkede pazarlamaktadır.

70 Vaillant Grubu'nun ana faaliyet alanı ısıtma teknolojileridir. Isıtma teknolojilerine ait ürünler kombiler, kat kaloriferleri, gazlı ve elektrikli su ısıtıcıları, klima üniteleri ve yenilenebilir enerji sistemleri (ısı pompaları, güneş enerjisi sistemleri, çok düşük enerjili havalandırma üniteleri v.b.) ve bileşenleri birbirine bağlayan akıllı sistemlerden (örneğin güneş enerjisi ısıtma sistemleri, sıcak su depolama üniteleri ve regülatörler bileşenlerini bağlayan) oluşmaktadır. Vaillant Grubu ayrıca, sistem bileşenleri ve yedek parçaların satışını da yapmakta ve bağlı hizmetleri sunmaktadır.

80 Vaillant Grubu Türkiye'de Saunier Duval Eau Chaude Chauffage S.A. tarafından Demirdöküm'e yapılan kaynakçı satışları ve Vaillant Isı San. ve Tic. Ltd. Şti. (Vaillant Türkiye ya da Vaillant) vasıtasıyla faaliyet göstermektedir. Vaillant Türkiye yetkili dağıtım ağı vasıtasıyla ısıtma ve gazlı sistemler konularında ürün ve hizmet sunmaktadır. Vaillant Türkiye 2004 yılından itibaren split klima, tesisat ve termostatik vanaları, bakır boru ve sair malzemeleri, radyatör, doğalgaz boruları ve plastik tesisat borularının satışını yapmaktadır.

Vaillant Grubu şirketlerinden hiçbirinin Türkiye'de üretim faaliyeti bulunmamaktadır.

Vaillant'ın 2006 yılında Türkiye'de elde ettiği cironun ürünler bazında dağılımı aşağıdaki gibidir:

Tablo 1: Vaillant'ın Türkiye'de Elde Ettiği 2006 Yılı**Cirosunun Ürünler Bazında Dağılımı**

Satılan Ürünler	2006 Yılı Ciro (YTL)
Kaynatıcılar	(.....)
Elektrikli Su Isıtıcıları	(.....)
Klimalar	(.....)
Radyatörler	(.....)
Satış sonrası müşteri hizmetleri	(.....)
Sistem bileşenleri	(.....)
Diğer	(.....)
Toplam	(.....)

H.1.2. Satıcılar

Koç Holding A.Ş.'nin ana faaliyet alanları otomotiv, dayanıklı tüketim mallarının dağıtımı, bankacılık ve enerjidir.

- 90 Temel Ticaret ve Yatırım A.Ş. otomotiv, dayanıklı tüketim mallarının dağıtımı, bankacılık ve enerji sektörlerinde yatırım amacıyla kurulmuş bir şirkettir.

Koç Holding Emekli ve Yardım Sandığı Vakfı, Koç topluluğu şirketlerinin çalışanlarının emeklilik işlemleri ile ilgili olarak kurulmuş bir vakıftır.

Semahat S. Arsel, Demirdöküm'ün %1,34 hissesine sahip olan gerçek kişidir.

Rahmi M. Koç, Demirdöküm'ün %1,10 hissesine sahip olan gerçek kişidir.

Suna Kırac, Demirdöküm'ün %1,38 hissesine sahip olan gerçek kişidir.

Mustafa V. Koç, Demirdöküm'ün %0,55 hissesine sahip olan gerçek kişidir.

Ali Y. Koç, Demirdöküm'ün %0,55 hissesine sahip olan gerçek kişidir.

- 100 Tüm satıcılar birlikte Koç Grubu içerisinde yer alan gerçek ve tüzel kişilerdir. Dolayısıyla Demirdöküm'ü Koç Grubu devretmektedir.

H.1.3. Hedef Şirket (Türk Demirdöküm Fabrikaları A.Ş.)

1955 yılında kurulan Demirdöküm esas olarak Türkiye'de farklı türlerde kaynatıcı, radyatör, su ısıtıcısı, klima, mutfak sistemleri, küçük ev aletleri, tesisat ekipmanları ve diğer tamamlayıcı ürünler ve bunlara ilişkin hizmetlerin üretim ve dağıtım alanlarında faaliyet göstermektedir ve Koç Grubu tarafından kontrol edilmektedir. Demirdöküm'ün devralma işlemi öncesindeki hissedarlık yapısı aşağıdaki gibidir:

Tablo 2: Demirdöküm'ün Devralma İşlemi Öncesindeki Hissedarlık Yapısı

Hisse Sahibi	Hisse Adedi	Hisse Oranı (%)
Koç Holding A.Ş.	2,489,209,192.08	46.10

Temel Ticaret ve Yatırım A.Ş.	1,036,001,547.36	19.19
Emiroğlu Holding A.Ş.ve Demiren Holding A.Ş.	306,560,142.72	5.68
Koç Holding Emekli Sandığı	127,123,311.60	2.35
Rahmi M. Koç	59,175,582.48	1.10
Mustafa V. Koç	29,889,888.48	0.55
Semahat Arsel	72,592,470.00	1.34
Suna Kıraç	74,569,187.52	1.38
Y. Ali Koç	29,889,892.80	0.55
Halka Açık	1,174,988,784.96	21,76
Toplam	5,400,000,000.00	100

110 Demirdöküm 2003 yılına kadar Vaillant Saunier Duval'den kaynaklı üretimine ilişkin parçaları ithal etmekte ve bu parçaları birleştirerek pazara sunmaktaydı. 2003 yılından itibaren ise kendi kaynaklılarının üretimine başlamıştır. Demirdöküm halihazırda kendi üretiminin yanı sıra bir Vaillant Grubu şirketi olan Saunier Duval Eau Chaude Chauffage S.A.'den ürün ithal etmekte ve bunları kendi markası altında pazara sunmaktadır. Demirdöküm ürünleri Avrupa, Orta Asya ve Kuzey Afrika'da 50 ülkede satılmaktadır. Demirdöküm mevcut halde faaliyetlerini beş farklı ülkedeki üç yerel ve (iletişim ofisleri dahil olmak üzere) yedi uluslararası şirket aracılığıyla sürdürmektedir. Demirdöküm'ün iştirakleri ve iştiraklerindeki hisse oranları aşağıdaki gibidir:

Tablo 3: Demirdöküm'ün İştirakleri

İştirak	Demirdöküm'ün İştirakte Sahip Olduğu Hisse Oranı (%)
Panel Radyatör Sanayi ve Ticaret A.Ş.	50
DD Heating Limited*	50

Tianjin Demrad International Trading Co Limited	100
Demirdokum-Chung Mei Industries Limited	55
Dongguan Dei Chung Metal Appliances Limited	100
Demrad Döküm Ürünleri Sanayi ve Ticaret A.Ş.	99

120 * DD Heating Limited'in diğer hissedarı Temel Ticaret ve Yatırım A.Ş.'nin sahip olduğu %50 oranındaki hisseler de İşlem neticesinde Vaillant Grubu tarafından kontrol edilecektir.

Söz konusu iştiraklerden Demrad Döküm Ürünleri Sanayi ve Ticaret A.Ş. (Demrad) Demirdöküm'ün bir yan kuruluşu olmakla birlikte, Demrad, devralma işleminin tamamlanması öncesinde Demirdöküm'den ayrıştırılacak ve İşlem'in kapsamına dahil edilmeyecektir. Buna bağlı olarak, bildirim konu İşlem'in tamamlanması Demrad'ın kontrol ya da hissedarlık yapısında bir değişikliğe yol açmayacak, dolayısıyla Vaillant Grubu İşlem'i takiben Demrad üzerinde kontrol sahibi olmayacaktır.

130 Demirdöküm'ün 2006 yılında Türkiye'de elde ettiği cironun ürünler bazında dağılımı aşağıdaki gibidir:

**Tablo 4: Demirdöküm'ün Türkiye'de Elde Ettiği 2006 Yılı
Cirosunun Ürünler Bazında Dağılımı**

Satılan Ürünler	2006 Yılı Cirosu (YTL)
Isıtıcılar (Kaynaticılar)	(.....)
Su Isıtıcıları	(.....)
Radyatörler	(.....)
Klimalar	(.....)
Mutfak Sistemleri	(.....)
Küçük Ev Aletleri	(.....)
Tesisat Ekipmanları	(.....)
Diğer	(.....)
Müşteri Hizmetleri	(.....)
Hurda ve Yeniden Değerlendirme (re-work) Satışları	(.....)
Toplam	(.....)

H.2. İlgili Pazar

H.2.1. İlgili Ürün Pazarı

140 Bildirime konu işlemde, devralınan taraf olan Demirdöküm, farklı türlerde kaynatıcı, su ısıtıcısı, radyatör, klima ve diğer tamamlayıcı ürünler ile mutfak sistemleri, küçük ev aletleri ve tesisat malzemeleri ve bunlara ilişkin hizmetlerin üretim ve dağıtım alanlarında faaliyet göstermektedir.

Bildirim Formu'nda, Demirdöküm'ün pazar payı ve cirolarının eşikleri aşmaması ve Vaillant'ın tamamlayıcı ürünler hariç söz konusu pazarlarda faaliyetinin olmaması nedeniyle, mutfak sistemleri, küçük ev aletleri, diğer tamamlayıcı ürünler ve tesisat malzemeleri pazarlarında gerçekleşecek devralmalara ilişkin olarak bildirimde bulunulmadığı belirtilmiştir.

150 Diğer taraftan, halihazırda Demirdöküm'ün iştiraki olan, işlem öncesinde Koç Grubuna transfer edilecek ve dolayısıyla bildirim konu işlem kapsamında devredilmeyecek olan Demrad'ın faaliyet konusu olan döküm radyatörler, döküm kazanlar, döküm kat kaloriferleri, döküm sobalar ve diğer döküm parçalar da devralma işlemi kapsamında yer almamaktadır.

160 Şu halde, bildirim kapsamında devralmaya konu ürünler kaynatıcılar, su ısıtıcıları, radyatörler, klimalar ve diğer tamamlayıcı ürünlerden oluşmaktadır. Söz konusu cihazlar en geniş anlamda ısıtma-havalandırma pazarı adı altında yer alsalar da, bu bir sektörel tanımlama olup, rekabet hukuku açısından incelendiğinde ürünlerin farklı fonksiyonlara sahip olmaları ve tüketicilerin farklı ihtiyaçlarını karşılamaları, dolayısıyla da aralarında ikame ilişkisinin olmaması nedeniyle, ilgili ürün pazarlarının, "ısıtıcı pazarı", "radyatör pazarı" ve "klima pazarı" olmak üzere ürün bazında belirlenmesi gerektiği düşünülmektedir. Nitekim, bu değerlendirme daha önceki Kurul Kararları ile de paralellik taşımaktadır. İlgili devralma kapsamında, önceki Kurul Kararlarından farklı olarak, sadece kaynatıcı pazarı alt pazarları bazında değerlendirilmiştir.

170 Su ısıtıcıları, evsel kullanım için su sağlamak amacıyla kullanılan ve güneş enerjisi, LPG, doğal gaz veya elektrik ile çalışan cihazlardır. Elektrikle çalışan su ısıtıcılarının da ayrıca ani su ısıtıcı ve depolu su ısıtıcılar (termosifon) olmak üzere iki çeşidi bulunmaktadır. Demirdöküm bu pazarda gaz yakıtlı şofben, elektrikli termosifon, mini şofben ve güneş enerji sistemleri ürünleri ile faaliyet gösterirken; Vaillant'ın pazardaki ürünü elektrikli şofben ile sınırlıdır. Bildirim Formu'nda, Vaillant'ın ilgili ürün pazarında faaliyetlerinin sınırlı olduğu ve ihmal edilebilir bir pazar payının olduğu belirtilmiştir. Bu nedenle, su ısıtıcılarının farklı enerji türleri kullanılmasına ya da depolu olup olmadığına göre alt pazarlara ayrılıp ayrılmayacağı konusunda detaylı analize gerek duyulmamıştır. Bu çerçevede, ilgili işlem kapsamında ilgili ürün pazarlarından biri "*su ısıtıcıları pazarı*" olarak belirlenmiştir.

Devralma kapsamında yer alan bir diğer ürün grubunu klimalar oluşturmaktadır. Klimalar, genellikle soğutma amaçlı kullanılmakla beraber, gerekli olduğunda mekana ısı sağlamak amacıyla da kullanılan cihazlardır. Split klimalar, kaset tipi klimalar, yere dayalı klimalar, tavan tipi veya kanal tipi klimalar olmak üzere farklı türlerde klimalar bulunmaktadır. Hem Demirdöküm hem de Vaillant klima pazarında faaliyet göstermektedir. Şu halde, devralma kapsamındaki ilgili ürün pazarlarından bir diğeri de "*klima pazarı*" olarak belirlenmiştir.

180 Radyatörler, ısı enerjisini sıcak sudan havaya transfer etmek suretiyle mekanın ısıtılmasını sağlayan cihazlardır. Üretiminde kullanılan maddeye bağlı olarak çelik panel, alüminyum ve döküm radyatör olmak üzere üç tip radyatör bulunmaktadır. Bildirim Formu'nda belirtildiği üzere, Vaillant tarafından bu alanda (.....) ve (.....)'dan tedarik edilen ürünlerin satışı yapılmakla birlikte, bu satışlar sınırlıdır. Bu nedenle, devralma kapsamındaki ilgili ürün pazarlarından bir diğeri de “*radyatör pazarı*” olarak belirlenmiş, radyatör türlerinin alt pazarlar oluşturup oluşturmadığı konusunda bir analize gerek görülmemiştir.

190 Kaynaticılar pazarına gelindiğinde ise, yukarıda tanımlanan pazarlardan farklı olarak alt segmentlerin de önem arz ettiği görülmektedir. Kaynaticılar pazarında, esas olarak, duvara asmalı kaynaticılar, yere dayalı kaynaticılar ve yere dayalı jet ateşleyici kaynaticılar olmak üzere üç tip kaynaticı yer almaktadır. Bunlardan kombi olarak bilinen duvara asmalı kaynaticılar, yalnızca ısıtma amaçlı ya da hem ısıtma hem sıcak su temini için kullanılabilen, doğalgaz ile çalışmakta, yoğunlaşmalı ve yoğunlaşmaz olmak üzere iki tipte piyasaya sürülmektedirler. Bunlar boyut olarak küçük olduğundan, yerin sınırlı olduğu hallerde de monte edilmek için kolayca yer bulunabilir. Genel olarak apartman daireleri ve müstakil evlerde merkezi ısıtma ve sıcak su temini için kullanılırlar. Kombilerin yer aldığı bu sınıf ürünler esas olarak bireysel kullanıma dönüktür.

200 Kat kaloriferi olarak da bilinen yere dayalı kaynaticılar, kurulumu yere dayalı olarak yapılan ve genel olarak yalnızca ısıtma amaçlı olarak kullanılan cihazlardır. Gaz, fuel oil ve katı yakıt ile çalışan üç ayrı tipi bulunmaktadır. Aynı zamanda, yanma bölgesi türlerine göre çelik kaynaticılar ve döküm kaynaticılar olarak da sınıflandırılmaktadırlar. Kat kaloriferleri, boyutları itibarıyla duvara asmalı kaynaticılar gibi bireysel kullanıma uygundur.

210 Merkezi kalorifer sistemleri olarak bilinen jet ateşleyici kaynaticılar ise, ayrı bir ateşleyici ve bir kaynaticıdan oluşmaktadır. Bunların montajı için duvara asmalı kaynaticılar ve yere dayalı kat kaloriferlerinden daha geniş bir yere ihtiyaç duyulur. Bu kaynaticılar genellikle çok katlı apartmanların altına yerleştirilen ve yere dayalı olarak çalıştırılan kaynaticılardır. Binada bulunan bütün daireler merkezi sistem tarafından eşit bir şekilde ısıtılmaktadır. Böylelikle hem kapsam ekonomilerinden yararlanmak mümkün olmakta hem de kişisel tüketimin getirdiği yüksek kuruluş maliyeti en aza indirilmektedir.

Kurul'un 14.8.2003 tarih ve 03-56/647-297 sayılı Bosch/Buderus Kararında üç tip kaynaticı arasındaki ikame ilişkisi incelenmiş, tüketicilerin taleplerini esas olarak, ısıtmak istedikleri mekanların fiziki koşulları doğrultusunda belirledikleri tespit edilmiştir.

İlgili kararda, kombiler ile kat kaloriferleri arasındaki ikame ilişkisi ile ilgili olarak,

220 *“Kat kaloriferlerini çalıştırmak için evden ayrı bir oda veya evin mahzeninde bir yere gereksinim duyulurken, kombiler herhangi bir duvara monte edilerek çalışmakta ve yer sorunu bulunmamaktadır. Bu nedenle, duvara asmalı kaynaticılardan yere dayalı kaynaticılara geçişlilik yere dayalı kaynaticılardan duvara asmalı kaynaticılara göre daha zordur. Ancak bu zorluk esas olarak fiziki koşulların ne olduğuna bağlıdır. Fiziki koşulların el vermesi halinde bu zorluk aşılabılır. Bu bakımdan müstakil evi veya dairesine bireysel bir ısınma sistemi tesis etmek isteyen kullanıcı, duvara asmalı kombi veya yere dayalı kat kaloriferi tercih edebilir. Bu itibarla, duvara asmalı kaynaticılar ile yere*

dayalı kaynaklılardan kat kaloriferleri arasında bireysel kullanıma uygun olmaları nedeniyle önemli bir ikame ilişkisi olduğu kabul edilmektedir.”

ifadeleri ye almaktadır.

230 Aynı kararda, kombiler ile merkezi kalorifer kazanları arasındaki ikame ilişkisi ile ilgili olarak ise,

240 *“Kat kaloriferi dışında yere dayalı kaynaklıların diğer kalemini oluşturan merkezi kullanım amaçlı jet ateşleyici kazanlar ile kombiler arasındaki ikame ilişkisi de koşullara göre değişkenlik göstermektedir. Bu ikamenin derecesi esas olarak kaynaklının monte edileceği binanın koşullarına bağlıdır. Binaların inşaat aşamasında, her iki grup birbirleri bakımından ikamedir. Bir başka deyişle, inşa sırasında temel ihtiyaç binanın ısınma ihtiyacının giderilmesi olduğu için, merkezi sistemden yana bir tercih kullanılabileceği gibi, bireysel sistemden yana da tercih kullanılabilir. Diğer yandan, belirli bir tercih yapıldıktan sonra, inşa edilen ve kullanıma açılan binalar bakımından ikame sınırlı olmakla birlikte, imkansız değildir. Burada ikameye imkan veren esas etmenlerden birisi binanın yapısıdır. Örneğin bireysel sistem olarak kombi tercih eden bir bina fiziki koşullar uygun ise, merkezi sisteme geçebilir. Diğer yandan böyle bir tercih için hukuken o binada hak sahibi olan tüm sakinlerin rızasının alınması zorunluluktur. Binanın fiziki yapısı uygun değil ise, bu durumda bireysel sistemden merkezi sisteme geçmek zor olabilir. Aynı şekilde daha önce merkezi sistem tesis edilmiş bir binaya, sonradan bireysel sistem kapsamında yer alan duvara asmalı kombi monte edilebilir. Ancak bu değişikliğin yapılabilmesi, o binanın fiziki yapısının uygun olmasına bağlıdır.*

250 *Bu çerçevede, merkezi kaynaklı ile bireysel sistem kaynaklıları arasında inşaat aşamasında tam anlamıyla bir ikame ilişkisi varken (bireysel ısınma veya merkezi ısınma sistemlerinden birisi tercih edilebilir), inşaat sonrasında kullanıma açılan binalar bakımından geçişlilik esas olarak fiziki koşullara bağlıdır.”*

ifadeleri yer almaktadır.

260 Görüldüğü üzere, ilgili Kurul kararında bireysel kullanıma yönelik olarak kombiler ve kat kaloriferleri arasında ve bina yapım aşamasında kat kaloriferleri ve kalorifer kazanları arasında belirli durumlarla sınırlı kalmak üzere bir ikame ilişkisinin varlığı kabul edilmiştir. Bununla birlikte “dosya bakımından geniş bir şekilde tüm kaynaklılar pazarının ilgili ürün pazarı olarak kabul edilmesi veya dar bir şekilde kaynaklılar pazarının alt segmentleri olan duvara asmalı kaynaklılar ve yere dayalı kaynaklılardan kat kaloriferleri ve jet ateşleyici merkezi kalorifer kazanları olarak üç ayrı ilgili ürün pazarının belirlenmesi, işleme ilişkin Kanun’un 7. maddesi çerçevesinde yapılacak nihai değerlendirmeyi değiştirmeyeceği” gerekçesi ile bağlayıcı bir ilgili ürün pazarı tanımına yer verilmemiştir. Nitekim, benzer bir yaklaşımı Kurul’un diğer kararlarında görmek mümkündür.

270 Demirdöküm/Vaillant devralması kapsamında yapılacak değerlendirme açısından ise, ilgili ürün pazarına ilişkin net bir pazar tanımlaması gereklidir. Çeşitli tipteki kaynaklılar arasında belirli bir dereceye kadar ikame ilişkisinin olabileceği kabul edilmekle birlikte, bu ikamenin oldukça sınırlı durumlar için geçerli olduğu ve tam bir ikame ilişkisinden bahsetmenin mümkün olmadığı gerekçesine ilave olarak, tarafların işlem sonrası kombi pazarında elde edecekleri toplam pazar gücünün risk

arz etmesi nedeniyle, ilgili ürün pazarı kaynaklı pazarının alt segmenti olan “duvara asmalı kaynaklı pazarı”, “yere dayalı kaynaklı pazarı” ve “merkezi kalorifer sistemleri pazarı” olarak belirlenmiştir.

H.2.2. İlgili Coğrafi Pazar

280 Türkiye sınırları içerisinde rekabet şartlarının farklılaşmasına neden olacak bir unsur bulunmaması nedeniyle, ilgili coğrafi pazarın Türkiye Cumhuriyeti sınırları olarak belirlenmiştir.

H.3. Değerlendirme

H.3.1. 1997/1 Sayılı Tebliğ'in 2. Maddesi Açısından Yapılan Değerlendirme

Vaillant Saunier Duval ve Satıcılar (Koç Grubu'na dahil gerçek ve tüzel kişiler (Koç Holding A.Ş., Temel Ticaret ve Yatırım A.Ş., Koç Holding Emekli ve Yardım Sandığı Vakfı, Semahat S. Arsel, Rahmi M. Koç, Suna Kırac, Mustafa V. Koç ve Ali Y. Koç)) arasında imzalanan 28.5.2007 tarihli Hisse Alım Satım Sözleşmesi uyarınca, Satıcılara ait Demirdöküm'ün %72,56 hissesi Vaillant Saunier Duval tarafından devralınacak ve Demirdöküm'ün kontrolü Vaillant Grubu'na geçecektir. Devralma işlemi sonrasında Demirdöküm'ün ortaklık yapısı aşağıdaki gibi olacaktır:

290

Tablo 5: Demirdöküm'ün Devralma İşlemi Sonrasında Oluşacak Ortaklık Yapısı

Hisse Sahibi	Hisse Adedi	Hisse Oranı (%)
Vaillant	4,225,011,216	78,24*
Halka Açık	1,174,988,784	21,76
Toplam	5,400,000,000	100

* Vaillant Saunier Duval Satıcılar'dan %72,56 Demirdöküm hissesini devraldıktan sonra, Emiroğlu Holding A.Ş. ve Demiren Holding A.Ş.'nin Demirdöküm'de sahip olduğu %5,68 oranındaki hisseleri de devralacaktır. Ancak, söz konusu hisselerin sahiplerinin Demirdöküm'ün kontrolü üzerinde etkileri bulunmadığından, işlemin ilgili kısmı bildirim kapsamı içerisinde yer almamaktadır.

300 İlgili işlem, Demirdöküm'ün kontrolünü değiştirecek olması nedeniyle 1997/1 sayılı Tebliğ'in 2. maddesinin “herhangi bir teşebbüsün ya da kişinin diğer bir teşebbüsün malvarlığını yahut ortaklık paylarının tümünü veya bir kısmını ya da kendisine yönetimde hak sahibi olma yetkisi veren araçları devralması veya kontrol etmesi” şeklindeki (b) bendi kapsamında bir devralma işlemidir.

H.3.2. 1997/1 Sayılı Tebliğ'in 4. Maddesi Açısından Yapılan Değerlendirme

Bilindiği gibi 1998/2 sayılı Tebliğ ile değişik 1997/1 sayılı Tebliğ'in 4. maddesi'nde “Bu Tebliğ'in 2 inci maddesinde belirtilen bir birleşme veya devralma sonucunda birleşmeyi veya devralmayı gerçekleştiren teşebbüslerin, ülkenin tamamında veya bir bölümünde ilgili ürün piyasasında, toplam pazar paylarının, piyasanın % 25'ini aşması halinde veya bu oranı aşmasa bile toplam cirolarının yirmibeş trilyon Türk Lirasını aşması halinde Rekabet Kurulu'ndan izin almaları zorunludur.” ifadesi yer almaktadır.

310 Bildirim Formu'nda verilen bilgilerden, işlem taraflarının ilgili ürün pazarı olarak kabul edilen duvara asmalı kaynaklı pazarında toplam (.....) YTL ciro ve % (...-....)

arasında pazar payı, yere dayalı kaynatıcılar pazarında toplam %(...) pazar payı, su ısıtıcıları pazarında (.....) YTL'lik ciro, klima pazarında toplam (.....) YTL'lik ciro, radyatörler pazarında toplam (.....) YTL'lik cirolarının olduğu anlaşılmaktadır.

Merkezi kalorifer sistemleri pazarında Vaillant'ın herhangi bir faaliyeti olmadığı için bu ilgili ürün pazarı açısından değerlendirmeye yer verilmemiştir.

320 Yukarıda yer verilen bilgiler doğrultusunda, devralmanın taraflarının belirtilen pazarlarda ciroları ya da pazar payları toplamının Tebliğ'de verilen eşikleri aştığı ve işlemin Rekabet Kurulu'na bildirilerek izin alınması gereken bir işlem olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

H.3.3. Devralma İşleminin 4054 sayılı Kanun'un 7. Maddesi Açısından Değerlendirilmesi

Bilindiği gibi 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesinde, hâkim durum yaratmaya veya mevcut bir hâkim durumu güçlendirmeye yönelik olarak rekabetin önemli ölçüde azaltılması sonucunu doğuracak şekilde gerçekleştirilen birleşme veya devralma işlemleri yasaklanmaktadır.

330 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi kapsamında bir birleşme ya da devralma sonucunda hâkim durum yaratılıp yaratılmadığı veya mevcut bir hâkim durumun güçlendirilip güçlendirilmediğinin değerlendirilmesinde, işlemin yatay, dikey ve konglomera (portföy) etkileri önem arz etmektedir.

Aşağıda işlemin ortaya çıkaracağı yatay, dikey ve konglomera etkiler ayrıntılı bir şekilde değerlendirilmeden önce, Bildirim Formu ve gönderilen ek bilgilerde, işlemin ilgili pazarlardaki etkilerine yönelik olarak yapılan açıklamalara özet bir şekilde yer verilecektir.

H.3.3.1. Bildirimde İşlemin Etkilerine İlişkin Olarak Yapılan Açıklamalar

Bildirimde bulunan taraf tarafından Bildirim Formu ve gönderilen ek belgelerde özetle;

- 340
- Isıtma-soğutma ve havalandırma ürünleri sektöründe faal kuruluşların ürün portföylerini ya da rekabetçi avantajlarını bir alanla sınırlamak yerine, ürün çeşitliliğini artırarak sektörün genelinde faal şirketler haline gelmeye başladıkları, dolayısıyla bu sektörde faaliyet gösteren kuruluşların sadece kombi ya da muadillerini üreten firmalar olmadıkları, aynı zamanda elektrikli ısıtıcı, elektrikli su ısıtıcısı (termosifon ya da diğer elektrikli ısıtıcılar), klima, havalandırma ve benzeri ürünleri pazarladıkları,
 - Bu çerçevede Vaillant'ın, Türkiye'de kombi ve çok sınırlı olarak klima ve elektrikli şofben dışında bir alanda faaliyet göstermediği, (...) kıldığı,
 - Demirdöküm'ün devralınmasının, Vaillant'ın bahsi geçen alanlar dışındaki alanlarda faal olmaması nedeniyle esasen sektörün rekabetçi dengesinde bir değişiklik yaratmaya muktedir olmayacağı,
 - Vaillant'ın faaliyet gösterdiği alanlar bakımından ise üzerinde durulması gereken örtüşmenin kaynatıcılar alanında gerçekleştiği,
 - Söz konusu ürünlerin "kaynatıcılar" ya da "ısıtma cihazları" pazarı olarak tanımlanabileceği,
- 350

- Vaillant ve Demirdöküm'ün kaynakçılar pazarında satış adetleri üzerinden toplam pazar paylarının %(...) olduğu gözükmeyle birlikte, (...TİCARİ SIR...) olacağı,
- Kaynaticı alanında giriş engellerinin ve özellikle ilgili pazarda faaliyet göstermekte olan teşebbüslerin büyüme ve genişlemesine ilişkin engellerin düşük olduğu, bu duruma örnek olarak Baykan, Airfel ve Sanica'nın kendi üretimlerini gerçekleştirmeye, Termodinamik ve Maktek'in ise duvara asmalı kombi üretmeye başlamalarının, bunlara ek olarak Ferroli'nin 2006 yılında üretim tesisinin inşasına başlamasının ve Baxi'nin üretiminin bir kısmını 2007 yılından itibaren Türkiye'ye kaydırmaya başlayacak olmasının gösterilebileceği,
- Üretim ve ithalatın önünde önemli bir teknik ya da resmi engelin ve üretim kapasitesi sınırlamasının bulunmadığı,
- Yerel dağıtım ağına ulaşmanın ya da yerel dağıtım ağı oluşturmanın önünde önemli zorluklar olmadığı, örneğin yerel dağıtım ağlarının devralınması yoluyla dağıtım ağına sahip olunabildiği (Baxi- Baymak örneği),
- İlgili ürün pazarında tüketicilerin daha çok fiyat odaklı karar verdikleri, tüketici bağlılığının önemli bir engel yaratmadığı,
- Pazara girişin hızlı ve düşük maliyetle gerçekleştirilebildiği, pazarın ithalat yönlü yapısının da buna imkan tanıdığı, son beş yılda pazara yeni girişlerin olduğu

bilgilerine yer verilmiştir. Bu çerçevede, işlem sonrasında Vaillant'ın kaynakçılar alanında %(...-...) arasında bir pazar payına sahip olacak olmasının aşağıda verilen nedenlerle bir hakim durum yaratılmasına neden olmayacağı iddia edilmektedir:

- Türkiye'nin Vaillant, Baxi, Bosch, Ferroli, Viessmann, United Technologies, Ariston gibi uluslararası devlerin rekabetine sahne olduğu, bu alanda faaliyet gösteren iki Türk şirketten Demirdöküm'ün dahi, yukarıda da açıklandığı üzere 2003'te üretime başlamış, Elginkan Grubu'nun ise Bosch'la işbirliği neticesinde üretim faaliyetlerini hayata geçirebilmiş olduğu, şu an Türkiye'nin bu uluslararası rekabetçi yapının bir adım daha ilerisine geçerek ihracata dönük üretim merkezi haline gelme yolunda olduğu,
- Bu global bakış açısı ile incelendiğinde ülkemizdeki satış oranları ya da pazar paylarının bu dev oyuncularından herhangi birine ülke içerisindeki rekabetçi şartları tespit, fiyatları rekabetçi seviyeden yukarı çekebilme gibi bir imkan tanımayacağı,
- Türkiye'de özellikle son dönemde pazarın büyümesi ve sürekli yeni tüketicilerin pazara dahil olmasının yeni girişleri cazip kılmakta ve pazarda rekabeti artırmakta olduğu, bu talep artışının önümüzdeki dönemde de süreceği,
- Söz konusu büyüme ve talep artışı karşısında, fiyatların sürekli düşme eğiliminde olduğu, pazarın rekabetçi yapısı bakımından belki de en önemli gösterge olduğu,
- Tarafların birbirinden farklı müşteri kitlelerine hitap ettikleri, (...) olduğu, dolayısıyla işlemin rekabeti olumsuz etkileyecek bir sonuca yol açmayacağı,

- 400
- Farklı segmentlerdeki müşterilerin farklı davranış kalıpları gösterdiği, (...) Demirdöküm müşterileri için karar verme aşamasında en önemli unsurun fiyat olduğu, (...) olduğu,
 - Son 3 yıl içerisinde Demirdöküm'ün, diğer üreticilerden müşteri çalarken Vaillant'ın hedef kitlesini etkileyemediği, bu süre zarfında Vaillant'ın satışlarını artırmış olduğu, bu durumun da tarafların halihazırda birbiri üzerine rekabetçi baskı uygulamadığını gösterdiği,
 - Tarafların, pazara erişim yolları bakımından faaliyetlerinin kesişmediği, dolayısıyla tesisatçı ve yeniden satıcı nezdinde de birbiri üzerine rekabetçi baskı uygulamadıkları, bu nedenle de işlem sonrasında bir tarafın diğer tarafça uygulanan rekabetçi baskıdan kurtulmasının söz konusu olmayacağı,
- 410
- Pazar dinamiklerinin (potansiyel ve filli rakiplerin varlığının) devralan tarafa rakiplerinden ve tüketicilerden bağımsız olarak davranma ya da fiyatları yükseltebilme imkanı tanımayacağı,
 - İşlem sonrasında Demirdöküm'ün daha önce Koç Grubu bünyesinde bulunmasından kaynaklanan avantajlardan mahrum kalacağı,
 - İşleme, Vaillant'a, tüketicilere ve Türkiye ekonomisine katkı sağlayacak etkinliklerin ortaya çıkacağı,
 - Demirdöküm dağıtım ağının işlem sonrasında taraflara ek bir imkân tanımayacağı, Vaillant'ın kendi bayileri ile münhasır çalışmakta olduğu, dolayısıyla kesişen bir ortak dağıtım noktası bulunmadığı,
- 420
- Demirdöküm portföyünün genişliğinin taraflara işlem sonrasında bağlama vb. şekillerde yeni imkanlar sunmayacağı, Demirdöküm'ün bugüne kadar hiç paket satış (*bundled sale*) yapmamış olduğu, öte yandan (böyle bir durumun söz konusu olabileceği radyatör alanında) rakiplerin halihazırda diğer üreticiler ile zaten işbirliği içinde buldukları.

H.3.3.2. İşlemin Yatay Etkilerinin Değerlendirilmesi

Birleşme ve devralma işlemleri, işlem taraflarının aynı pazar(lar)daki faaliyetlerinin birleşmesi neticesinde iki tür etkiyi ortaya çıkarabilmektedir. Bunlar: i- Tek başına bir hakim durum yaratılması ya da mevcut bir hakim durumun güçlendirilmesi, ii- Birden fazla teşebbüsün birlikte hakim durum oluşturması ya da mevcut bir birlikte hakim durumun güçlendirilmesi.

i- Tek başına hakim durum yaratılması ya da mevcut bir hakim durumun güçlendirilmesi

İşlem sonucunda devralan tarafın ilgili pazar ya da pazarlarda tek başına hakim duruma gelmesi, birleşme ve devir işlemlerinin pazarın rekabetçi yapısını bozmaya yönelik olarak ortaya çıkan olumsuz yatay etkilerinin başında gelmektedir. İşlem sonucunda devralan tarafın hakim duruma yani "*rakipleri ve müşterilerinden bağımsız hareket ederek fiyat, arz, üretim ve dağıtım miktarı gibi ekonomik parametreleri belirleyebilme gücü*"ne sahip olması, işlem sonrasında ilgili teşebbüse fiyatları artırma, üretimi kısıtlama gibi tüketici refahına olumsuz etki edecek şekilde davranabilme imkanı tanıdığından, 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesince yasaklanmaktadır.

Vaillant'ın Demirdöküm'ü devralmasının ardından böyle bir güce tek başına ulaşım ulaşmayacağı bu bölümde değerlendirilecektir. Daha önce de belirtildiği üzere, Demirdöküm ve Vaillant'ın faaliyetlerinin kesiştiği ilgili pazarlar, duvara asmalı kaynakıcı, yere dayalı kaynakıcı, klima, su ısıtıcıları ve radyatör pazarlarıdır. Bu pazarlardan;

- Klima pazarında Vaillant'ın (...) YTL'lik satışı ve %(...) pazar payının Demirdöküm'ün bu pazardaki (.....) YTL'lik satışı ve %(...)'luk pazar payı ile birleşmesinin, pazarın yapısında önemli bir değişiklik yaratmayacak olması,
- Radyatör pazarında Demirdöküm'ün yaklaşık (.....) YTL'lik satışla %(...) pazar payına karşılık Vaillant'ın (.....) YTL'lik ve yeniden satış amaçlı radyatör satışında bulunması nedeniyle işlemin bu pazarın yapısında önemli bir değişiklik yaratmayacak olması,
- Su ısıtıcıları pazarında Vaillant'ın 2006 yılında (.....) YTL gibi ihmal edilebilecek düzeyde satışının olması nedeniyle, ilgili pazarın yapısında işlem sonrasında bir değişiklik ortaya çıkmayacak olması

göz önüne alınarak, ilgili pazarlarda işlem sonrasında tek başına hakimiyet ortaya çıkması ya da mevcut bir hakimiyetin güçlendirilmesi söz konusu olmayacaktır. Tarafların faaliyetlerinin temel olarak kesiştiği duvara asmalı kaynakıcı ve yere dayalı kaynakıcı pazarları daha detaylı olarak aşağıda ele alınacaktır.

Bildirim Formu'nda bu iki pazarın da içinde bulunduğu ve merkezi sistem kaynakıcıları da içeren kaynakıcı pazarı tek bir pazar olarak ele alınmış, bu pazarda birleşen tarafların ve rakiplerin pazar payları aşağıdaki tabloda yer verildiği şekilde gösterilmiştir.

Tablo 6: Kaynaticılar Pazarında Pazar Payları

Şirketler ve Markaları	Satılan Toplam Birim Sayısı		Pazar Payları (%)	
	2005	2006	2005	2006
Demirdöküm (Demirdöküm, Arçelik, Beko, Termostar)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Vaillant (Vaillant, Protherm, Bongioanni)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
<i>Demirdöküm + Vaillant</i>	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
BAXI (Baymak)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Bosch (Bosch, Buderus)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Elginkan (Elba, ECA)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Ferrolli (Ferrolli)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Viessmann (Viessmann)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
United Technologies (Alarko)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)

Carrier)				
MTS (Ariston)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Diğer	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
TOPLAM	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)

Kaynak: BRG Consult

470 Ancak, daha önce de belirtildiği gibi, Bildirim Formu'nda, Demirdöküm satışlarının bir kısmının 2007 yılında satılmak üzere 2006 yılında satılan ürünler olduğu, bir kısmının da Demirdöküm satış ağı dışında satılmak üzere başka organizasyonlara yapılan satışlar olduğu ve yapılan bu düzeltmeler sonucunda Demirdöküm ve Vaillant'ın söz konusu pazardaki toplam pazar paylarının %(...) olarak hesap edilmesi gerektiği ifade edilmektedir.

480 Tarafların belirlediği pazar tanımına uygun olarak hesaplanan pazar payları yukarıda verilmekle birlikte, ilgili pazar kısmında da belirtildiği üzere, duvara asmalı kaynatıcı (kombi) ve yere dayalı kaynatıcı (kat kaloriferi) pazarları farklı ilgili pazarlar oluşturmaktadır olduğundan bu iki pazarın ayrı ayrı değerlendirilmesi gerektiği, merkezi kalorifer sistemlerinde Vaillant'ın faaliyeti bulunmaması nedeniyle bu alanda rekabetçi yapı değişmeyeceğinden değerlendirme yapılmasına ihtiyaç olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Duvara Asmalı Kaynatıcılar Pazarı

Duvara asmalı kaynatıcı ya da günlük hayatta kullanılan şekliyle kombi pazarı, özellikle doğalgazın daha çok alana yaygınlaşmasıyla ısıtma alanında kullanılan ürünlerin başında gelmektedir ve söz konusu ürünlere olan talep son yıllarda artmaktadır. 2006 yılında pazar %33 büyüme göstermiştir ve yeni illerin gaz şebekesine eklenmesiyle önümüzdeki yıllarda da söz konusu büyüme eğiliminin devam edeceği öngörülmektedir. Kombiler, teknik özellikleri, özellikle yoğunmalı ve yoğunmasız olmaları ve fiyatları nedeniyle değişik tüketici segmentlerine hitap etme bakımından çeşitlilik arz etmektedir.

490 Söz konusu ürünlerin Türkiye'de üretimi çok eskiye dayanmamakla ve ithalatın ağırlıklı olduğu bir pazar yapısı bulunmakla birlikte, Türkiye'de mevcut kurulu üretim tesisleri ve yeni yatırımı yapılan üretim tesisleri bulunmaktadır. Bu çerçevede, işlem taraflarından Vaillant'ın Türkiye'de üretimi bulunmazken, Demirdöküm'ün (.....), Bosch'un (.....), Baykan'ın (.....), Alarko'nun (.....), Termodinamik'in (.....) adet yıllık üretim kapasitesi ve net üretim kapasitesi bilinmemekle birlikte Elginkan'ın yıllık (.....) adet üretimi bulunmaktadır. Pazarda düşük payı bulunan Sanica ise 2006 yılında kendi üretimine başlamıştır. Buna ek olarak Baymak'ın ve Ferrolli'nin ileride detayları verilecek yatırımları ise devam etmektedir.

500 Pazardaki teşebbüsler genel itibarıyla, uluslararası alanda bu pazarda faaliyet gösteren teşebbüslerin yavru şirketleri ya da ortaklıklarıdır. Yapılan pazar araştırmasında pazarda yaklaşık 15-20 oyuncunun faaliyet gösterdiği öğrenilmiştir.

Pazar Payları ve Yoğunlaşma Oranları

Bilindiği üzere pazar payları ve yoğunlaşma oranları, birleşme ve devralmalarının etkilerinin değerlendirilmesi ve pazarın rekabetçi yapısının anlaşılması bakımından dikkate alınan unsurların başında gelmektedir. Mevaz uygulama olan AB

uygulamasında %50 ve üzerindeki pazar payları, tek başına, bir hakim durumun göstergesi olarak ele alınabilmektedir.

510 Ön inceleme sürecinde, sağlıklı pazar payı verilerine ulaşabilmek için pazarda faaliyet gösteren başlıca oyuncuların kombi ve kat kaloriferi satış adet ve tutarları konusunda bilgiler istenmiş ve pazar payı tahmini alınmıştır. Söz konusu bilgilerle, Bildirim Formu'nda BRG Consult adlı araştırma şirketinin verilerine dayanılarak verilen pazar paylarının mevcut durumu yansıtıp yansıtmadığı da kontrol edilmiştir.

Söz konusu bilgilere dayanan pazar payı rakamlarından önce, Bildirim Formu'na eklenen BRG Consult verilerine göre pazardaki teşebbüslerin satış adedine göre 2005 ve 2006 yıllarındaki pazar payları aşağıdaki Tablo'da gösterilmektedir.

Tablo:7 BRG Consult Verilerine Göre Pazar Payları

520

(....TİCRİ SIR)

Buna göre, Vaillant ve Demirdöküm'ün 2006 yılında toplam pazar payları yaklaşık %(...)iken en yakın rakip olan Baymak'ın pazar payı yaklaşık %(...)tür. Ayrıca 2005 yılına göre, Demirdöküm'ün pazar payı artarken Vaillant'ın pazar payında düşüş olmuştur.

530 Pazardaki teşebbüslerden talep edilen bilgilerde de, ilgili pazarda işlem taraflarının toplam pazar payları konusunda piyasada faaliyet gösteren teşebbüslerin pazar payı tahminleri en düşük %(...) ve en yüksek %(...) olmak üzere çoğunlukla %40-45 aralığındadır.

Pazarda faaliyet gösteren teşebbüslerin verdiği 2006 yılı için satış bilgilerine göre adet ve satış tutarı olarak hesaplanan pazar payları aşağıdaki Tablo'da gösterilmektedir.

Tablo 8: 2006 Yılı Kombi Pazar Payları

540

(....TİCARİ SIR....)

*Tablo'nun hazırlanmasında bilgilerine ulaşamayan Immergas ve diğer firmalar ile ilgili rakamlar BRG Consult Raporu'ndan alınmış ve bulunan ortalama satış tutarı üzerinden söz konusu firmalara ilişkin satış tutarları hesaplanmıştır.

550 Yukarıdaki Tablo'dan da görüleceği üzere Demirdöküm ve Vaillant'ın hem adet hem de tutar bazında pazar payı toplamı %(...) civarındadır. Demirdöküm'ü yaklaşık %(...) ile Baymak, %(.....) ile Elginkan, %(.....) ile Bosch/Buderus, %(.....) ile Ferroli, %(.....) ile Viessman ve %(.....) ile Alarko takip etmektedir.

Bunun yanında, bildirimde, daha önce de yer verildiği üzere, Demirdöküm'ün satışlarının bir kısmının (yaklaşık adet) dağıtıcılarca 2007 yılında satılmak üzere 2006 yılında satın alınan stok satışlarından oluştuğu, ayrıca, yine Demirdöküm tarafından imal edilen belli sayıdaki kaynaticının farklı marka ve dağıtım kanalı vasıtasıyla faaliyet gösteren Arçelik ve Sağkol'a yapılan satışlardan oluştuğu, dolayısıyla söz konusu satışların Demirdöküm satışlarından düşülmesi gerektiği ifade edilmektedir.

560 Demirdöküm tarafından 2007 yılında satışı yapılmak üzere dağıtıcılara 2006 yılı sonunda ne kadar Kombi satıldığına yönelik somut bir veri sunulamamış olmakla birlikte, rakiplerle tarafımızdan yapılan görüşmeler sırasında, Demirdöküm'ün (.....) gerçekleştirdiği dile getirilmiştir. Yine bu hususun net bir şekilde gösterilmesi mümkün olmamakla ve bilânço üzerinde yapılacak bir incelemede rakamların ne kadarının duvara asmalı kaynaticılarla ilgili olduğunun tespiti mümkün olmamakla birlikte, Demirdöküm'ün (.....) olacağı, dolayısıyla, Demirdöküm'ün 2006 yılındaki satışlarının belli bir kısmının 2006 yılında tüketicilere ulaşmadığı düşünülmektedir. Söz konusu (...) adet kombi rakamı 2006 yılında yapılan toplam kombi satışlarının %(...-...)’ni oluşturmaktadır.

570 Demirdöküm tarafından üretilen ancak Arçelik ya da Arçelik'in bağımsız dağıtıcı kanalı olan Sağkol tarafından farklı markalar altında yapılan satışların Demirdöküm'ün satışlarına dahil edilip edilmemesi konusunda ise, nihai olarak söz konusu ürünler Demirdöküm tarafından üretildiğinden ve asıl gücün üretim ve ithalattan kaynaklanacak olması nedeniyle Demirdöküm'ün pazardaki gücünün doğru değerlendirilmesi açısından Demirdöküm'ün pazar payına dahil edilmesi gerektiği düşünülmektedir. Buna karşılık, Demirdöküm'ün Saunier Duval Eau Chaude Chauffage S.A.'dan ithal edip sattığı ürünler sonucu değiştirmeyeceği için Demirdöküm'ün pazar payı içerisine dahil edilmiştir. Ayrıca sektörde benzer bir şekilde üretimini zamanda bağımsız başka bir kanal vasıtasıyla dağıttıran Bosch'un 580 Elginkan yoluyla yaptığı satışlar da net rakamın bilinmemesi nedeniyle Elginkan hanesine kaydedilmiştir.

Bu pazar paylarının yanında pazardaki yoğunlaşma oranları, pazarın rekabetçi yapısı hakkındaki önemli göstergelerden biridir. Yoğunlaşma oranlarının hesaplanmasında ise genel olarak Herfindahl –Hirschman Index (HHI) kullanılmaktadır. Bu hesaplama yöntemi ağırlığı oransal olarak yüksek pazar payına sahip firmalara vermektedir. AB'nin yatay birleşmelerin değerlendirilmesine ilişkin Rehberi'nde, birleşme sonrası HHI oranının;

- 1000'in altında olduğu,
 - HHI'nin 1000 ve 2000 arasında olduğu ancak HHI'deki değişimin 250'den az olduğu,
 - HHI'nin 2000'in üzerinde olmakla birlikte HHI'deki değişimin 150'den az olduğu
- 590

durumlarda, devralınan firmanın küçük ve yeni ama pazarda yenilikçi olan ve önemli bir rekabetçi baskı oluşturan bir teşebbüs olması gibi istisnalar haricinde yatay olarak rekabetçi endişe duyulmadığı belirtilmiştir. Bu oranları aşan HHI ve HHI değişim oranları ise, pazarın rekabetçi yapısı konusunda endişe verici bir gösterge olarak ortaya çıkmaktadır. Ancak hemen belirtilmelidir ki, bu oranlar tek başına değil, pazarın diğer tüm özellikleri bir arada değerlendirmeye tabi tutulmalıdır.

Buna göre ilgi pazarda işlem öncesi HHI oranı 1616 iken, işlem sonrasında HHI 2636'ya çıkmıştır. İşlem sonrasında HHI oranındaki değişim ise 1020'dir.

- 600 Pazar payları ve HHI oranlarına bakıldığında, işlem sonrasında Vaillant'ın pazar payının yaklaşık %45-50 arasında olacağı, pazardaki HHI oranının ise 1020 puanlık bir artışla 2636 olacağı görülmektedir. Söz konusu pazar payı rakamı tek başına hakim durum ortaya çıkarabilecek seviyenin başlangıç noktasını oluşturmakta ve işlem sonrası pazardaki HHI oranı ise ciddi rekabetçi endişeleri ortaya çıkaracak düzeydedir. Bu durumda pazar payları ve HHI oranlarının yanında pazardaki diğer faktörlerin işlem sonucunda bir hakim durumun ortaya çıkmasına imkan tanıyıp tanımayacağına bakılmalıdır. Kurul daha önce, yüksek pazar paylarının söz konusu olduğu birleşme ve devralma işlemlerine izin vermiştir. Daha önce de belirtildiği gibi, taraflar yüksek pazar paylarına rağmen pazarın dinamik yapısı ve yeni girişler nedeniyle bir hakim durum oluşmasının mümkün olmadığını iddia etmektedir.
- 610

İşlem taraflarının yakın rakip olup olmadıkları

- Pazar payları ve yoğunlaşma oranları dışında, bir birleşme/devralma işlemi neticesinde tek başına hakim durumun oluşabilmesi için dikkate alınan hususların başında, tarafların faaliyetleri bakımından pazarda birbirleri üzerinde rekabetçi baskı uygulayıp uygulamadıkları, bir başka ifade ile, yakın rakip olup olmadıkları gelmektedir. Özellikle farklılaştırılmış ürünlerin söz konusu olduğu piyasalarda, aynı pazarda yer alsalar da, işlemin taraflarının belli bir tüketici grubu açısından rakip seçenekler olması, böyle bir işlem sonucunda bu tüketiciler üzerinde işlem sonrasında taraflara fiyatları artırma gücü verebilecektir.
- 620

- Daha önce de belirtildiği gibi, tarafların işlem sonucunda kaynatıcılar alanında rekabet açısından olumsuz bir etkinin ortaya çıkmayacağı yönündeki iddialarının başlıca gerekçelerinden birisi, tarafların birbirinden farklı müşteri kitlelerine hitap ettikleri, Demirdöküm'ün yüksek gelir düzeyine hitap eden segmentlerdeki ürünlerin önemli bir kısmını yine Vaillant Grubu içerisinde yer alan bir şirketten ithal ettiği, düşük gelir grubuna hitap eden ürünler bakımından ise kesişmenin ve Vaillant'ın satışlarının sınırlı düzeyde olduğudur. Bu çerçevede, taraflar pazarın, hitap edilen tüketicilerin gelir düzeylerine göre, premium, performans, temel ürün ve emtia olarak ayrıldığını, değişik segmentteki ürünlerin farklı teknik özellikler sergilediğini, (...), Demirdöküm ile Vaillant'ın kesiştiği alanın emtia segmenti olduğunu, rekabetin oldukça fazla olduğu bu segmentte Vaillant'ın Protherm markası ile faaliyet gösterdiği ancak payının oldukça düşük olduğunu, farklı segmentlerdeki müşterilerin farklı davranış kalıpları gösterdiğini, örneğin Vaillant müşterileri fiyata hassas değil iken Demirdöküm müşterileri için karar verme aşamasında en önemli unsurun fiyat olduğunu, bu durumun işlem sonrasında Demirdöküm fiyatlarını yükseltmeye yönelik bir çabanın anlamsız olacağını göstermekte olduğunu, son 3 yıl içerisinde Demirdöküm'ün, diğer üreticilerden müşteri çalarken Vaillant'ın hedef kitesini etkileyemediğini, bu süre zarfında Vaillant'ın satışlarını artırmış olduğunu,
- 630

640 bu durumun da tarafların halihazırda birbiri üzerine rekabetçi baskı uygulamadığını gösterdiğini belirtmektedir. Ayrıca, Vaillant, tüm satış ve kurulum süreçlerini kontrol eden münhasır bir dağıtım sistemi ile çalışırken, Demirdöküm'ün toptancı, bayi, tesisatçı şeklinde bir satış sistemi benimsediği için dağıtım kanallarının da farklı olduğu, dolayısıyla dağıtım kanallarının bir araya getirilmesinden kaynaklan bir avantajın ortaya çıkmayacağı ifade edilmiştir.

Taraflarca ileri sürülen bu hususlar yapılan piyasa araştırmasında büyük oranda teyit edilmiştir. Örneğin, (...) ifadelerini kullanarak bu alanda Demirdöküm'ün kendilerinin rakibi olmadığını belirtmiştir. Görüşülen (...) yetkilileri ise "*Demirdöküm ve Vaillant'ın satış yöntemlerinin birbirinden çok farklı olduğu, Vaillantın çalışma prensipleri ile işlem sonrasında toplam pazar payının azalma ihtimali bulunduğu*" şeklinde görüş açıklamışlardır.

660 Taraflar, talebimiz üzerine gönderdikleri ek bilgilerde yer alan tablo ve grafiklerle, premium ve performans segmentinde Demirdöküm tarafından üretilen ürünlerin ihmal edilebilecek düzeyde satışı olduğunu, bu segmentlerin Vaillant'ın faaliyetlerinin (Saunier Duval Eau Chaude Chauffage S.A. satışları dahil olmak üzere) önemli bir kısmını oluşturduğunu, temel segmentte Demirdöküm'ün faaliyetlerinin yoğunlaştığını, Vaillant'ın satışlarının sınırlı kaldığını, emtia segmentinde ise Vaillant'ın faaliyetlerinin Demirdöküm'e oranla düşük olduğunu göstermişler, ayrıca emtia segmentindeki örtüşmeye rağmen bu segmentin fiyata duyarlı tüketicilere hitap etmesi nedeniyle ciddi bir rekabete sahne olduğunu belirtmişlerdir.

Bu çerçevede, bazı segmentlerde kesişmeler yaşanmakla birlikte, Vaillant ve Demirdöküm'ün büyük oranda farklı tüketici kesimlerine hitap etmekte olduğu ve bu tüketicilere farklı yöntemler kullanarak dağıtım yaptıkları tespit edilmiştir.

Rakiplerin Durumu

İşlem sonrasında Vaillant'ın ilgili pazarda hakim duruma gelip gelmeyeceğinin değerlendirilmesinde ele alınması gereken bir başka önemli husus ise, olası bir fiyat artışı ya da üretim kısıtlaması durumunda mevcut ya da potansiyel rakiplerin Vaillant üzerinde pazarda rekabetçi baskı uygulama güç ve imkanlarının olup olmadığıdır.

670 Taraflarca, kaynaticılar alanında giriş engellerinin ve özellikle ilgili pazarda faaliyet göstermekte olan teşebbüslerin büyüme ve genişlemesine ilişkin engellerin düşük olduğu ve son dönemde yeni şirketlerin üretime başladıkları ve Türkiye'nin Baxi, Bosch, Ferroli, Viessmann, United Technologies, Ariston gibi uluslararası devlerin rekabetine sahne olduğu ifade edilmektedir.

Yapılan incelemelerde, ülkemizde üretici ya da ithalatçı olmak üzere 15'ten fazla sayıda firmanın faaliyet gösterdiği görülmektedir. Bu firmalar içerisinde Bosch-Buderus, Viessman, Baymak (Baxi'nin ortaklığı) ve Ferroli gibi Avrupa pazarının ana oyuncularını yer almaktadır.

680 Bosch-Buderus'un Manisa'da, tam kapasite çalışılması durumunda yıllık (...) adet üretim kapasitesi bulunan tesisleri mevcuttur ve halihazırda Bosch-Buderus burada yaptığı üretimin %(....)'unu Türkiye içinde satarken kalan %(....)'lik kısmını ihraç etmektedir.

Pazarda işlem sonrasında yaklaşık %(...)'lük payla Vaillant'ın arkasından ikinci sırada yer alacak, Baxi ve Murat Akdoğan ortaklığı olan Baymak ise halihazırda Baxi'den ithal ettiği ürünleri pazarlarken, üretim tesisi yatırımlarını sürdürmekte ve

(...) yılı başından itibaren üretime başlamayı planlamaktadır. Söz konusu tesisin üretim kapasitesinin 5 yıl içerisinde (...) adet/yıl olmasının planlandığı öğrenilmiştir.

Pazardaki diğer bir oyuncu İtalya kökenli Ferroli, halihazırda ithalat bazlı faaliyet gösterirken, 2007 yılı Ekim ayında Düzce'de (....) adet/yıl kapasiteyle üretime başlayacaktır.

690 Daha çok üst segmenti hedef alan Viessman ise faaliyetlerini Almanya'daki ana şirketin yavru şirketi olarak ithalat yoluyla sürdürmektedir.

Carrier ile ortaklığı olan ve tam kapasite (...) adet/yıl üretim kapasitesine sahip Alarko, (....) adet/yıl üretim kapasitesi bulunan Baykan, üretim kapasitesi konusunda bilgi alınamayan ancak yerli üretimi bulunan Elginkan Holding ve (...) adet/yıl üretim kapasitesi bulunan Termodinamik Türkiye'de üretim yapan rakipler arasında yer almaktadır.

700 Benzer bir şekilde, Ariston, İklimsa (Beretta) ve Airfel (Sanko Holding) gibi ithalat yoluyla faaliyetlerini sürdüren rakipler de bulunmaktadır. Her ne kadar pazardaki payları az da olsa, söz konusu teşebbüsler, yurtdışında bu alandaki önemli markalar ya da Türkiye'deki önemli gruplara bağlı şirketlerdir.

Bu bilgilerden, işlem sonrasında, Vaillant'ın pazarın her bir segmentinde pazar payları düşük olmakla birlikte yurtiçi ve dışından güçlü gruplara ait rakiplerin rekabetçi baskısına maruz kalacağı görülmektedir.

710 Bu noktada ele alınması gereken husus, söz konusu rakiplerin, Vaillant'ın olası bir fiyat artışı ya da ürün kısıtlaması durumunda faaliyetlerini genişletebilmelerinin (üretim ve ya da ithalatlarını) önünde engel bulunup bulunmadığıdır. Genel olarak kapasite ve üretim rakamları karşılaştırıldığında, üretim yapan rakiplerin tam kapasite çalışmadıkları, dolayısıyla olası bir talep artışını karşılayabilecekleri görülmektedir. Örneğin, daha önce de belirtildiği gibi, Bosch-Buderus'un (.....) kapasiteli üretim tesisinde yaptığı üretimi iç talep artışı durumunda yurtiçi tüketime yönlendirdikleri yetkilileri tarafından ifade edilmiştir. Baymak ise (...) yılı başından itibaren açacağı tesisinde üretimi doğrudan Türkiye'den karşılayabilecek güce ulaşacaktır. Benzer bir şekilde, kapasitesinin tamamını kullanmayan Alarko ve Baykan gibi rakipler de bulunmaktadır. İthalat bazlı şirketlerin ithalatlarını talebe göre artırmalarının önünde de bir engel bulunmadığı tespit edilmiştir. Ayrıca, söz konusu faaliyetlerin genişletilmesinin önünde engel bulunmadığı gibi, faaliyetleri genişletmenin maliyetli olduğu yönünde bir bilgi bulunmamaktadır.

720 Bu bağlamda dikkate alınması gereken bir diğer husus ise, Vaillant'ın işlem sonrasında rakiplerin faaliyetlerini genişletmesini engelleyecek konumda bulunup bulunmadığıdır. Bu çerçevede, işlem sonrasında Vaillant'ın rakiplerin faaliyetlerini genişletmesini engelleyecek şekilde önemli bir girdiyi kontrol edip etmediği, dağıtım faaliyetlerini zorlaştırma gücünün olup olmadığı, önemli bir fikri mülkiyet hakkı sahibi olup olmadığı hususları ele alınmalıdır. Dosya mevcudu bilgi ve belgelerde, kombi üretimi bakımından Demirdöküm'ün önemli bir girdi üzerinde belirleyici bir kontrolünün olduğu yönünde bir bilgi bulunmamaktadır. Gelecek bölümlerde ayrıntılı olarak belirtileceği üzere, Demirdöküm'ün radyatör alanında güçlü bir konumda olması kombi faaliyetleri açısından avantajlı olmakla birlikte, ülkedeki üretim kapasitesi nedeniyle rakiplerin radyatör sağlama konusunda alternatif sağlayıcılar bulabilmesi nedeniyle, bu husus bu anlamda önemli bir girdi olarak değerlendirilmemiştir.

730

İlgili pazarda dağıtım ve satış sonrası servis ağı önem arz etmektedir. Demirdöküm ve Vaillant iki farklı dağıtım ağına sahiptir. İşlem öncesinde Demirdöküm'ün (...) adet yetkili bayi ve (...) satış noktasına sahip olduğu, söz konusu dağıtıcı ve bayilerin münhasır olmamakla birlikte genellikle Demirdöküm ile çalıştıkları bilgisi verilmiştir. Demirdöküm aynı zamanda, Koç Grubu bünyesinde yer alan Arçelik ve Koçtaş, Migros gibi perakende noktaları aracılığıyla ürünlerini pazarlamaktadır. Arçelik vasıtasıyla satılan ürünler Demirdöküm tarafından üretilmekte fakat Arçelik ya da Beko markalarıyla pazara sunulmaktadır.

740 İşlem sonrasında Demirdöküm mevcut dağıtım ağına sahip olmaya devam edecek, ayrıca ileride değinileceği gibi rekabet etmeme hükümlerine getirilen bir istisna ile Arçelik ve diğer Koç Grubu perakende satış noktaları üzerinden yapmakta olduğu satışları yapmaya devam edecektir.

(....TİCARİ SIR....)

Diğer Koç Grubu perakende satış organizasyonları ise mevcut satış faaliyetlerine devam edebilecektir. (...) Bununla birlikte, Koçtaş'ın aynı zamanda Demirdöküm'ün rakibi olan (...), (...) ve (...) markalı ürünleri de satmakta olduğu bilgisi çerçevesinde, bu dağıtım noktalarının da Vaillant'a işlem sonrasında önemli bir güç sağlamayacağı düşünülmektedir. Ayrıca (.....) vurgulanmalıdır.

750 Pazarda dağıtımın zor olduğu ve bu nedenle yabancı şirketlerin Türk dağıtım şirketlerini satın aldığı ifade edilse de, rakiplerin de kendi dağıtım ağlarını kurdukları görülmektedir. Örneğin, Bosch-Buderus ürettiği ürünleri kendi beyaz eşya dağıtım ağı olan BSH, yine grup şirketi olan Isısan-Buderus ve bağımsız bir kanal olarak Elginkan vasıtasıyla dağıtmaktadır. Baymak ise kendi dağıtım ağı ve diğer zincir mağazalara ulaşabilmesiyle dağıtım açısından bir sorun yaşamadığını ifade etmektedir. Benzer şekilde Alarko'nun da ürettiği diğer ürünleri de birlikte dağıtan bir dağıtım ağı bulunmaktadır.

760 Bu alanda dağıtımın önemli bir özelliği, ısıtma ve havalandırma alanındaki ürünlerin aynı dağıtım ağından pazarlanmasıdır. Dolayısıyla, kombi alanında güçlü olmasa bile klima ya da başka bir alanda güçlü olan firma, dağıtım kanalını besleyecek ve ayakta tutacak bir portföyü yakalayabilmektedir. Dolayısıyla, Vaillant'ın işlem sonrasında güçlü bir dağıtım ağına sahip olmakla birlikte, dağıtım açısından rakiplerin faaliyetlerini geliştirmesini engelleyebilecek bir konuma gelmeyeceği düşünülmektedir.

Ön inceleme sürecinde görüşülen rakipler de (.....,, ve), Vaillant ve Demirdöküm'ün faaliyetlerinin işlem sonrasında nasıl devam ettirileceğine yönelik belirsizlik bulunsa da, pazarın rekabetçi olduğunu belirterek, işlem sonucunda Vaillant'ın rekabeti engelleyebilecek güce ulaşmaları konusunda somut bir endişe dile getirmemişlerdir (EK:.....,,,

770 Rakiplerin durumu bakımından değinilmesi gereken son nokta ise rakiplerin halihazırda işlem taraflarına rekabetçi baskı uyguladıklarını gösteren ihale bilgileridir. Taraflardan 2006 yılına ilişkin olarak Demirdöküm bayilerinin katıldığı ihale bilgileri istenmiş ve söz konusu ihalelerde rakiplerin rekabetçi baskı uygulayıp uygulamadığı konusu araştırılmıştır. 2006 yılında yapılan 15 ihaleye ilişkin olarak verilen bilgilere göre, söz konusu ihalelerden 4'ünü Demirdöküm kazanırken 2'sini Vaillant'ın kazandığı, buna karşılık 3 ihalenin Viessman, 2 ihalenin Ferroli, kalan 4 ihalenin ise Bosch, Ariston, ECA ve Baymak tarafından kazanıldığı görülmektedir.

Bu durumun, işlem taraflarının rakiplerin rekabet baskısıyla karşı karşıya kaldığının önemli bir göstergesi olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Talebin Yapısı

780 Arz ile ilgili faktörlerin yanında, pazardaki talebin özellikleri de işlemin etkilerinin değerlendirilmesi bakımından önemlidir.

Taraflar ilgili ürün pazarında tüketicilerin daha çok fiyat odaklı karar verdiklerini, tüketici bağlılığının rekabet açısından önemli bir engel yaratmadığını ifade etmektedirler. Yapılan inceleme ve görüşmelerde bu durum teyit edilmiştir. (...) yetkililerine göre pazarın %70'i düşük fiyatlı ürünlerin satışından oluşmaktadır. Dolayısıyla, Vaillant'ın işlem sonucunda olası bir fiyat artışı yapmasının, rakiplerin varlığı karşısında pazar payı kaybıyla sonuçlanacağı kanaatine varılmıştır.

790 Pazardaki talebin sürekli artıyor olması ve gaz şebekesinin gelişmesiyle, söz konusu talebin gelecek yıllarda devam etmesi bu alana olan yatırımların da artmasına neden olmaktadır. Daha önceki bölümlerde değinildiği son yıllarda Türkiye'de üretim yapmaya yönelik yerli ve yabancı yatırımlar yapılmıştır ve yapılmaktadır. Dolayısıyla bu alandaki rekabetin önümüzdeki yıllarda devam edeceği sonucuna ulaşılmıştır.

Gaz şebekesinin sürekli yeni bölgelere ulaşması nedeniyle kombi satışlarının önemli bir kısmının ilk defa kombi alan tüketicilere yapılacak olması, mevcut bir tüketici bağlılığının olmaması sonucunu doğurmaktadır. Ayrıca, tüketicilerin mevcut kombilerini değiştirmek istediklerinde de, farklı üreticilerin kombilerine geçmelerinin önünde herhangi bir engel bulunmamaktadır.

800 Ayrıca, kombi alımlarının bir kısmının inşaat firmalarınca yapılıyor olmasının (Demirdöküm satışlarının %(...)'sinin dolaylı olarak inşaat firmalarına yapıldığı bilgisi verilmiştir) talep tarafında nispi bir yoğunlaşmayı, dolayısıyla bu firmaların pazarlık gücünü artıracığı ve alternatif ürünlere yönelebileme imkanı sağlayacağı sonucuna ulaşılmıştır.

Giriş Engelleri

Kurul tarafından daha önce alınan bu alana ilişkin birleşme ya da devralma kararlarında, bu alanda önemli bir giriş engeli bulunmadığına yönelik tespitler yapılmıştır. Örneğin Bosch/Buderus Kararında,

810 *“Pazar payı dışında, pazara giriş engelleri açısından, pazarda tüm segmentlerde çok sayıda teşebbüsün faaliyet göstermesi göz önünde bulundurulduğunda pazara girişler önünde önemli bir engelin olmadığı görülmektedir. Diğer yandan kaynaklılarla ilgili olarak yönetmelikler tarafından belirlenen ulusal standartlar bulunmasına rağmen, kaynaklı ve su ısıtıcıları üretimi için gerekli teknoloji oldukça yaygın ve kolayca ulaşılabilir niteliktedir. Piyasada faaliyet gösteren yabancı firmaların yanı sıra sektörler ithalattan kaynaklanan önemli bir rekabetle karşı karşıyadır. Bu bağlamda pazara giriş için önemli bir engel söz konusu değildir.”*

denilmektedir. Daha önce de değinildiği üzere, başta dağıtım olmak üzere, rakiplerin alternatif kanallara sahip olabilmesi nedeniyle, pazara girişin ve pazarda faaliyetleri genişletmenin önünde ciddi bir engelin bulunmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

820 Yukarıda yer verilen tüm hususlar bir arada değerlendirildiğinde, pazar payı bakımından ikinci sırada bulunan teşebbüsün pazarın lideri konumundaki Demirdöküm'ü devralmasıyla oluşacak yapının yüksek pazar paylarına sahip olacak olmakla birlikte, pazarda özellikle bu alandaki global oyuncular olmak üzere hem

830 üretim hem de ithalat yoluyla faaliyet gösteren Baymak, Bosch/Buderus, Ferroli, AlarkoCarrier ve Viessman gibi önemli rakiplerin varlığı, söz konusu rakiplerin pazarda faaliyetleri genişletmelerinin önünde önemli engellerin bulunmaması ve işlem sonrasında Vaillant'ın rakiplerin faaliyetlerini genişlemelerinin önüne geçebilecek önemli bir unsur kontrol etmemesi, Vaillant ve Demirdöküm'ün büyük oranda pazarın farklı segmentlerine hitap ediyor olmaları, pazarda talebin büyüyor olması ile pazarın dinamik bir yapısının bulunması dikkate alındığında duvara asmalı kaynakçılar pazarında işlem sonucunda Vaillant'ın tek başına hakim duruma gelmeyeceği kanaatine ulaşılmıştır.

Yere Dayalı Kaynaticılar Pazarı

Yere dayalı kaynakçılar genel olarak duvara asmalı kombilerin yaygınlaşması ve teknik özelliklerinin gelişmesi nedeniyle talebi geçmiş yıllara göre azalan bir pazardır. Genel kaynakçılar içerisinde payı çok az olan bir üründür. Dağıtım ve pazarlama bakımından pazar genel itibarıyla duvara asmalı kaynakçılar pazarının özelliklerini taşımakta ve bu alanda faaliyet gösteren başlıca oyuncular bu pazarda da faaliyet göstermektedir.

BRG Consult verilerine dayanılarak hazırlanan 2005 ve 2006 yılı pazar payları aşağıda gösterilmektedir.

840

Tablo 9: Yere Dayalı Kaynaticı Pazar Payları

(....TİCARİ SIR....)

850 Kat kaloriferi satışları konusunda, pazarda faaliyet gösteren oyunculardan tarafımızca bilgi talep edilmiş olmakla birlikte, sınıflandırmadan kaynaklandığı düşünülen sorunlar nedeniyle bu alanda sağlıklı bilgiler elde edilemediğinden BRG Consult verileri yeterli görülmemiştir.

Buna göre, bu alandaki pazar paylarının değişken olduğu, 2005 yılında Baymak pazar lideri iken, 2006 yılında Bosch/Buderus'un pazar liderliğini ele geçirdiği görülmektedir. İşlem sonucunda, Vaillant %(...)’lik pazar payı ile pazar lideri olacak olmakla birlikte, Bosch (%....), Baymak (%....) ve Emko (%...) gibi rakiplerin varlığı nedeniyle, Vaillant'ın işlem sonrasında tek başına hakim duruma gelmeyeceği kanaatine ulaşılmıştır.

860 **ii- Birden fazla teşebbüsün birlikte hakim durum oluşturması ya da mevcut bir birlikte hakim durumun güçlendirilmesi**

Bilindiği gibi, birleşme ve devralma işlemlerin yatay etkilerinden bir diğeri ise pazarda faaliyette bulunan teşebbüslerin koordinasyonun kolaylaşabilmesi ve bunun sonucunda birden fazla firmanın “rakipleri ve müşterilerinden bağımsız hareket ederek fiyat, arz, üretim ve dağıtım miktarı gibi ekonomik parametreleri

belirleyebilme gücü"ne sahip olabilmesidir. Böylece, söz konusu güce sahip teşebbüsler tek başına hakim durumdaymış gibi fiyatları yükseltme ve üretimi kısma imkanı elde edebilmektedir.

870 Ancak böyle bir etkinin ortaya çıkabilmesi için pazarın buna uygun bir yapı arz etmesi, teşebbüslerin kolaylıkla pazardaki rekabetçi davranışların koordinasyonu konusunda ortak politikalar oluşturabilmesi için pazarın şeffaf olması, caydırıcı mekanizmalarla ortak politikadan uzaklaşanların disipline edilebilmesi ve bu teşebbüsler dışında kalan teşebbüslerin söz konusu koordinasyonu tehlikeye atacak güçte olmamaları gerekmektedir.

Teşebbüslerin pazarda bir koordinasyon oluşturabilmesi için, pazarın ve talebin istikrara kavuşmuş olması, homojen ürün olması, birbirine yakın pazar payları ve maliyet yapılarının bulunması gibi unsurlar gereklidir.

880 Duvara asmalı kaynakıcı pazarının yüksek büyüme, pazar payları bakımından asimetri, pazarın dinamik yapısı gibi özellikleri dikkate alındığında ise işlem sonucunda pazarda belli bir grup teşebbüsün koordinasyon içinde davranarak birlikte hakim durum oluşturmalarının mümkün olmayacağı düşünülmektedir. Benzer bir şekilde, bu pazarla yakın ilişkili pazar olan yere dayalı kaynakıcılar pazarında daha istikrarlı ve durağan bir pazar yapısı olmakla birlikte, bu pazarda işlem sonucunda bir teşebbüs grubunun birlikte hakim duruma gelmesine yol açacak şekilde koordinasyonun kolaylaşacağı bir pazar yapısının ortaya çıkacağına yönelik bir değerlendirme yapılamayacağı kanaatine ulaşılmıştır.

H.3.3.3. İşlemin Yatay Olmayan Etkilerinin Değerlendirilmesi

Bilindiği gibi, birleşme/devralma işlemleri bazı durumlarda yatay olmayan etkileri (dikey ve konglomera etkiler) nedeniyle belli bir pazarda hakim durum yaratılması ya da mevcut bir hakim durumun güçlendirilmesine neden olabilmektedir.

890 Birleşme ve devralmaların dikey etkileri, işlem taraflarının tedarik zincirinin farklı seviyelerinde faaliyet göstermeleri ya da işlem taraflarından birinin bu seviyelerden herhangi birinde güçlü konumda olması durumunda ortaya çıkabilmektedir.

Bununla birlikte, Vaillant'ın ve Demirdöküm'ün (Demirdöküm'ün (...)’ya Nisan 2007 tarihinden itibaren gazlı su ısıtıcısı satıyor olması dışında) rakiplerine ya da onların dağıtıcılarına herhangi bir pazarda mamul ya da yarı mamul mal satmadığı bilgisi göz önüne alındığında, işlem sonucunda dikey etkiler nedeniyle herhangi bir pazarda tek başına ya da birlikte bir hakim durum yaratılması ya da güçlendirilmesi gibi bir durumun ortaya çıkmayacağı sonucuna ulaşılmıştır.

900 Buna ek olarak, devralınan Demirdöküm'ün ısıtma ve havalandırma ile bir çok üründe faaliyeti bulunduğundan, Vaillant ile kesişen sınırlı ürünler olsa bile, işlem sonucunda Demirdöküm'ün söz konusu gücünden kaynaklanan konglomera etkiler nedeniyle ilgili pazarlarda hakim durum yaratılıp yaratılmayacağı da değerlendirilmelidir. Konglomera etkiler, işlem taraflarının birbiriyle yakın ilişkili pazarlarda (tamamlayıcı ürünler ya da belli bir müşteri grubunun bir arada alım yaptığı ürün pazarları) faaliyet gösteriyor olmaları ya da taraflardan birinin bu pazarlarda faaliyeti bulunması durumunda ortaya çıkabilmektedir. Genellikle birleşmelerin bu tür etkileri genelde rekabetçi endişe yaratmazken, istisnai durumlarda portföy gücü olarak da adlandırılan bu etkiler nedeniyle belli pazarlarda hakim durum yaratılması ya da güçlendirilmesi söz konusu olabilmektedir. Söz

910 konusu etkiler özellikle, birleşme sonrasında ürünlerin birbirine bağlanarak satılması dolayısıyla rakiplere pazarın kapatılması şeklinde ortaya çıkabilmektedir.

Bildirimde, Demirdöküm'ün portföyünün genişliğinin taraflara işlem sonrasında bağlama vb. şekillerde yeni imkânlar sunmayacağı, Demirdöküm'ün bugüne kadar hiç paket satış (*bundled sale*) yapmamış olduğu, öte yandan (böyle bir durumun söz konusu olabileceği radyatör alanında) rakiplerin hâlihazırda diğer üreticiler ile zaten işbirliği içinde buldukları ifade edilmektedir.

Bildirim Formu'na eklenen BRG Consult Raporu incelendiğinde, Demirdöküm'ün pazar lideri olduğu alanların panel radyatör (%... pazar payı) ve su ısıtıcılarının belli segmentlerinde (elektrikli su ısıtıcıları-depolu %(...) ve gazlı su ısıtıcıları deposuz %....) olduğu görülmektedir.

Su ısıtıcılarının satışı doğrudan kombilerle ilişkili değildir. Dolayısıyla bu alandaki gücün kaynaklı alanında kullanılabilmesinin mümkün olmayacağı kanaatine ulaşılmıştır.

Radyatörler ise kombiler ile bir bütün oluşturan ürünlerdir ve olası bir bağlama uygulamasının gerçekleştirilebileceği alandır. Bununla birlikte, yapılan incelemelerde, Vaillant'ın daha önce radyatör ihtiyacını başka sağlayıcılardan karşılarken Demirdöküm'ü devralmasıyla radyatör alanında bir avantaj elde edecek olmakla birlikte, duvara asmalı kaynaklı üreticilerinin alternatif üreticilerden ürün sağlayabildiği, bazılarının kendi üretimlerini gerçekleştirdiği (örneğin Alarko) ve bu alanda yeni yatırımların bulunduğu (örneğin Ferroli) ve rakiplerin piyasada ihtiyacın üzerinde kapasite fazlası olduğu şeklindeki ifadeleri dikkate alındığında, radyatör alanından kaynaklı bir güç nedeniyle ilgili pazarlarda bir hakim durum yaratılmayacağı kanaatine ulaşılmıştır.

H.3.3.4. Genel Değerlendirme

Yukarıda ayrıntılarıyla yer verildiği üzere, ilgili ürün pazarı olarak tanımlanan ve bildirim eşikleri aşılacak ürün pazarlarından,

- Klima ve su ısıtıcıları pazarında Vaillant'ın pazar yapısını değiştirmeyecek ve ihmal edilebilecek oranlarda pazar payının bulunması,
- Radyatör pazarında Vaillant'ın başka üreticilerden tedarik ettiği ürünlerin satışını gerçekleştiriyor olması ve bu satışların önemli bir büyüklük arz etmemesi,
- Duvara asmalı kaynaklı pazarında Vaillant'ın yüksek pazar paylarına ulaşmasına rağmen pazarın özellikleri ve rekabetçi baskı oluşturabilecek kabiliyette rakiplerin varlığı,
- Yere dayalı kaynaklı pazarında Vaillant'ın işlem sonrasında %(...) civarında bir pazar payına ulaşacak olmakla birlikte bu gücü dengeleyecek rakiplerin varlığı,
- Demirdöküm'ün ısıtma ve havalandırma sistemleri ile ilgili birçok alanda faaliyet göstermekle ve bu alanlardan bazılarında güçlü konumda olmakla birlikte, işlem sonrasında Vaillant'a herhangi bir pazarda rekabetin kapatılması gücü verecek dikey ya da konglomera etkilerin ortaya çıkmayacağı

göz önüne alınarak ilgili pazarlarda işlem sonucunda tek başına ya da birlikte hakimiyet yaratılması ya da mevcut bir hakim durumun güçlendirilmesi suretiyle

rekabetin önemli ölçüde azaltılması sonucunun ortaya çıkmayacağı, dolayısıyla işleme izin verilebileceği kanaatine ulaşılmıştır.

H.3.4. İşlem Sözleşmesinde Yer Alan “Rekabet Etmeme” Yükümlülüğünün Değerlendirilmesi

Taraflar arasında imzalanan 28.5.2007 tarihli Hisse Alım Satım Sözleşmesi'nin “Koruyucu Taahhütler” başlıklı 10. maddesi aşağıdaki gibidir:

960

(.... TİCARİ SIR....)

970 Rekabet yasakları, alıcıların yaptıkları yatırımların karşılıklarını tam olarak almalarının bir aracı olarak görülmektedir. Genel olarak rekabet yasaklarının yan sınırlama olarak değerlendirilebilmesi için “yoğunlaşma ile doğrudan ilgili ve gerekli olma”, “sadece taraflar açısından kısıtlayıcı olma” ve “orantılılık” kriterlerini sağlaması gerekmektedir. Bildirim konusu işlemde yer alan rekabet etmeme yükümlülükleri, bu kriterler çerçevesinde değerlendirilecektir.

Yoğunlaşma ile doğrudan ilgili ve gerekli olma: Doğrudan ilgili olma unsuru sınırlamanın, işlemin gerçekleştirilmesine yardımcı olması ancak yoğunlaşmanın nihai amacıyla kıyaslandığında ikincil nitelik taşıması anlamına gelmektedir. Gereklilik unsuru ise işleme ilişkin sınırlamanın mevcut olmaması halinde işlemin hayata geçirilmesinin daha zor ya da maliyetli olması durumunu ifade eder. Bu açıdan bildirim konusu devralma işleminde getirilen rekabet etmeme yükümlülükleri, yoğunlaşma işlemi ile doğrudan ilgili ve gereklidir.

980 Sadece taraflar açısından kısıtlayıcı olma: Rekabet etmeme yükümlülükleri bu kriter açısından değerlendirildiğinde, yükümlülüklerin sadece Satıcılara (Koç Holding A.Ş., Temel Ticaret ve Yatırım A.Ş., Koç Holding Emekli ve Yardım Sandığı Vakfı, Semahat S. Arsel, Rahmi M. Koç, Suna Kıraç, Mustafa V. Koç ve Ali Y. Koç) ve Koç Grubunun en az %50'sine sahip olduğu iştiraklerine ve ortak girişimlerine getirildiği ve üçüncü kişilerin ticari faaliyetlerini sınırlayıcı bir yönü bulunmadığı görülmektedir.

990 Orantılılık: Rekabet yasağının yan sınırlama olarak kabul edilmesinde yalnızca kısıtlamanın niteliğinin değil, aynı zamanda kapsamının ve süresinin de işlemin yürütülebilmesi için gerekli olandan fazla sınırlanmış olup olmadığının değerlendirilmesi gerekmektedir. Hisse Alım Satım Sözleşmesi'nin “Koruyucu Taahhütler” başlıklı 10. maddesi ile getirilen rekabet etmeme yükümlülükleri Demirdöküm tarafından pazarlanmakta olan (...) ile sınırlıdır. Rekabet etmeme yükümlülükleri coğrafi alan olarak Koç Grubu Şirketlerinin (...) ürettiği veya sattığı bölgeler ile sınırlıdır. Dolayısıyla rekabet etmeme yükümlülükleri kapsam bakımından orantılıdır.

Orantılılık kriterine süre yönünden bakıldığında, devralma işlemi peştemaliye, patent, marka, internet adresi, veri tabanı hakları, logolar, ticaret unvanları ve know-how gibi Fikri Mülkiyet Haklarının devrini de içerdiğinden sözleşme ile belirlenen (...) yıllık sürenin makul olduğu düşünülmektedir. Getirilen sınırlamaların işlemin gereği gibi gerçekleştirilebilmesi için gerekli ve kapsamı ve süresinin de makul olduğu

düşünülmektedir. Ancak bu şekilde Demirdöküm'ün faaliyetlerinin değerinin karşılanabilmesi mümkün olabilecektir.

1000 Hisse Alım Satım Sözleşmesi'nin 10.2. maddesi ile 10.1. maddesinde yer alan rekabet etmeme yükümlülüklerinin uygulamasına yönelik bazı istisnalar getirilmiştir. (...TİCARİ SIR....)

Hisse Alım Satım Sözleşmesi'nin 10.3. maddesi ile satıcılara ve Koç Grubu Şirketlerine getirilen (...) süre

ile devredilen şirketin ilgili çalışanlarını istihdam etmeme yükümlülüğünün de devralma işleminin amacına ulaşması için gerekli ve makul bir sınırlama olduğu düşünülmektedir.

I. SONUÇ

Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre,

- 1010 1- Bildirim konusu işlemin 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi ve bu Kanun'a dayanılarak çıkarılan 1997/1 sayılı "Rekabet Kurulu'ndan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ" kapsamında izne tabi olduğuna, ancak işlem sonucunda aynı Kanun maddesinde belirtilen nitelikte hakim durum yaratılmasının veya mevcut hakim durumun güçlendirilmesinin ve böylece ilgili pazarda rekabetin önemli ölçüde azaltılmasının söz konusu olmadığına,
- 2- "Hisse Alım Satım Sözleşmesi"nde yer alan 3 yıl süreli rekabet etmeme ve istihdam etmeme yükümlülüklerinin yan sınırlama sayılarak bildirim konusu işleme izin verilmesine

OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.

1020

İkinci Başkan
Tuncay SONGÖR

Prof.Dr. Nurettin KALDIRIMCI

M.Sıraç ASLAN

Süreyya ÇAKIN

Mehmet Akif ERSİN